

Forrás: EUR-Lex.

Csak az Európai Unió Hivatalos Lapjának nyomtatott változatában közzétett szöveg tekinthető hivatalosnak!

A BIZOTTSÁG 1400/2002/EK RENDELETE

(2002. július 31.)

a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a gépjármű-ágazatbeli vertikális megállapodások és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a legutóbb az 1215/1999/EK rendelettel¹ módosított, a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a megállapodások és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1965. március 2-i 19/65/EGK tanácsi rendeletre², és különösen annak 1. cikkére,

e rendelet tervezetének közzétételét követően¹,

a versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A gépjármű-ágazatban az új gépjárművek és tartalék alkatrészek forgalmazása és a vevőszolgálatok szolgáltatásainak forgalmazása terén szerzett tapasztalatok lehetővé teszik a vertikális megállapodások azon csoportjainak meghatározását, amelyek úgy tekinthetők, hogy a szokásos körülmények között teljesítik a 81. cikk (3) bekezdésében megállapított feltételeket.

¹ HL L 148. szám, 1999.6.15., 1. o.

² HL 36. szám, 1965.3.6., 533/65. o.

- (2) Ezekből a tapasztalatokból az a következtetés vonható le, hogy ebben az ágazatban a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és az összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1999. december 22-i 2790/1999/EK bizottsági rendeletben² előírtaknál szigorúbb szabályokra van szükség.
- (3) A csoportmentesítés (a mentesítés) szigorúbb szabályait az új gépjárművek vételére vagy eladására vonatkozó vertikális megállapodásokra, a gépjárművek tartalék alkatrészeinek vételére vagy eladására vonatkozó vertikális megállapodásokra, és ezeknél a járműveknél alkalmazott javítási vagy karbantartási szolgáltatások vételére vagy eladására vonatkozó vertikális megállapodásokra kell alkalmazni, amennyiben ezeket a megállapodásokat nem versenytárs vállalkozások, egyes versenytársak vagy egyes kiskereskedelmi vagy javítóműhely-társulások kötik meg. Ide tartoznak a kiskereskedelmi szinten működő forgalmazó vagy szerződéses javítóműhely és az (al)forgalmazó vagy javítóműhely között megkötött vertikális megállapodások. Ezt a rendeletet ezekre a vertikális megállapodásokra abban az esetben is alkalmazni kell, ha azok szellemi tulajdonjogok átruházására vagy használatára vonatkozó kiegészítő rendelkezéseket tartalmaznak. A „vertikális megállapodás” kifejezést ennek megfelelően úgy kell meghatározni, hogy magában foglalja mind az ilyen jellegű megállapodásokat, mind a megfelelő összehangolt magatartásokat.
- (4) A mentesség kedvezményét azokra a vertikális megállapodásokra kell korlátozni, amelyek esetében kielégítő bizonyossággal feltételezhető, hogy megfelelnek a 81. cikk (3) bekezdése feltételeinek.
- (5) Az e rendeletben meghatározott csoportokba tartozó vertikális megállapodások a termelési vagy forgalmazási láncolaton belül a résztvevő vállalkozások közötti jobb együttműködés megkönnyítése révén javíthatják a gazdasági hatékonyságot. E megállapodások különösen a felek tranzakciós és forgalmazási költségeinek csökkenését, és eladásaik és befektetéseik optimalizálását eredményezhetik.
- (6) Annak valószínűsége, hogy az ilyen hatékonyságnövelő hatások túlsúlyban vannak a vertikális megállapodásokban foglalt korlátozásoknak tulajdonítható versenyellenes

¹ HL C 67. szám, 2002.3.16., 2. o.

² HL L 336. szám, 1999.12.29., 21. o.

hatásokhoz viszonyítva, függ az érintett vállalkozások piaci erejétől, és ezért attól, hogy e vállalkozások milyen mértékű versennyel szembesülnek a vevő által a termék jellemzői, ára vagy rendeltetése alapján egymással felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tekintett áruk vagy szolgáltatások egyéb szállítói részéről.

- (7) A szállítók piaci erejének bemutatása érdekében rögzíteni kell a piaci részesedésen alapuló küszöböket. Ezenkívül ennek az ágazat-specifikus rendeletnek — különösen a szelektív forgalmazás tekintetében — a 2790/1999/EK rendeletben előírtaknál szigorúbb szabályokat kell tartalmaznia. A vertikális megállapodások különböző típusainak jellemzőivel együtt kell változniuk azoknak a küszöbértékeknek, amelyek alatt vélelmezhető, hogy a vertikális megállapodások révén biztosított előnyök meghaladják korlátozó hatásaikat. Ezért vélelmezhető, hogy a vertikális megállapodások általában abban az esetben bizonyulnak előnyösnek, ha az érintett szállító az új gépjárművek vagy tartalék alkatrészek forgalmazásának piacán 30%-ig terjedő vagy — ha az új gépjárművek értékesítése mennyiségi szelektív forgalmazás keretében történik — 40%-ig terjedő piaci részesedéssel rendelkezik. A vevőszolgálat tekintetében vélelmezhető, hogy általában akkor bizonyulnak előnyösnek azok a vertikális megállapodások, amelyeknél a szállító állapítja meg a szerződéses javítóműhely által az adott gyártmányú gépjárművek esetében nyújtott javítási vagy karbantartási szolgáltatások kritériumait, valamint látja el azokat az ilyen szolgáltatások nyújtásához szükséges felszereléssel és képzéssel, ha az érintett szállító engedélyezett javítóinak hálózata 30%-ig terjedő piaci részesedéssel rendelkezik. Ugyanakkor a kizárólagos szállítási kötelezettségeket tartalmazó vertikális megállapodások esetében a vevő piaci részesedése a lényeges az ilyen vertikális megállapodásoknak a piacra gyakorolt általános hatásai meghatározásakor.
- (8) A piaci részesedésre vonatkozó fenti küszöbök felett nem vélelmezhető, hogy a 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó vertikális megállapodások olyan jellegű és nagyságrendű objektív előnyökkel járnak, amelyek ellensúlyozni tudják a verseny területén általuk okozott hátrányokat. Ugyanakkor ilyen előnyök a minőségi szelektív forgalmazás alkalmazása esetén a szállító piaci részesedésétől függetlenül várhatók.

- (9) Annak megakadályozása érdekében, hogy egy szállító azért mondjon fel egy megállapodást, mert a forgalmazó vagy a javítóműhely versenybarát magatartást tanúsít, például külföldi fogyasztóknak történő aktív vagy passzív eladás, több márka forgalmazása vagy javítási és karbantartási szolgáltatások alvállalkozásba való kiadása révén, minden felmondásban írásban egyértelműen fel kell tüntetni az okokat, amelyeknek tárgyilagosnak és átláthatónak kell lenniük. Ezenkívül a forgalmazók és javítóműhelyek szállítóktól való függetlenségének növelése érdekében elő kell írni a határozott időtartamra kötött megállapodások meg nem hosszabbítására és a határozatlan időtartamra kötött megállapodások megszüntetésére vonatkozó minimális felmondási időt.
- (10) A piaci integráció elősegítése, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy a forgalmazók vagy a szerződéses javítóműhelyek további üzleti lehetőségekkel éljenek, a forgalmazók vagy szerződéses javítóműhelyek számára lehetővé kell tenni azonos típusú — a forgalmazási rendszeren belül azonos márkájú gépjárműveket értékesítő vagy javító — egyéb vállalkozások megvételét. Ennek érdekében a szállító és forgalmazó vagy szerződéses javítóműhely közötti valamennyi vertikális megállapodásban elő kell írni, hogy az utóbbi felek jogosultak minden jogukat és kötelezettségüket az általuk kiválasztott azonos típusú, a forgalmazási rendszeren belül azonos márkájú gépjárműveket értékesítő vagy javító bármely egyéb vállalkozásra átruházni.
- (11) A forgalmazási megállapodást aláíró felek között felmerülő vita gyors rendezésének elősegítése érdekében, amely vita egyébként akadályozná a hatékony versenyt, a megállapodások csak abban az esetben mentesíthetőek, ha minden egyes fél számára biztosítják azt a jogosultságot, hogy független szakértőhöz vagy választottbíróhoz fordulhat, különösen a megállapodás felmondása esetén.
- (12) Az érintett vállalkozások piaci részesedésétől függetlenül ez a rendelet nem érinti azokat a vertikális megállapodásokat, amelyek egyes olyan, szigorúan versenyellenes korlátozásokat (különösen súlyos korlátozásokat) tartalmaznak, amelyek általában még az alacsony piaci részesedés esetében is észrevehetően korlátozzák a versenyt, és amelyek nem nélkülözhetetlenek a fent említett pozitív hatások kiváltásához. Ez különösen azokat a vertikális megállapodásokat érinti, amelyek olyan korlátozásokat

tartalmazzak, mint például a minimális vagy rögzített viszonteladási árak és — meghatározott kivételekkel — annak a területnek vagy azoknak a fogyasztóknak korlátozása, amelyen és akiknek a forgalmazó vagy a javítóműhely eladhatja a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat. Az ilyen megállapodások nem mentesíthetők.

- (13) Szükség van annak biztosítására, hogy a hatékony verseny ne legyen korlátozva a közös piacon belül és a különböző tagállamokban található forgalmazók között, ha a szállító egyes piacokon szelektív forgalmazást, más piacokon pedig a forgalmazás egyéb formáit alkalmazza. A mentesítésből különösen azokat a szelektív forgalmazási megállapodásokat kell kizárni, amelyek korlátozzák az azokon a piacokon lévő bármely végfelhasználónak vagy nem szerződéses forgalmazónak történő passzív értékesítést, ahol kizárólagos területeket jelöltek ki, amint ugyancsak ki kell zárni azokat a szelektív forgalmazási megállapodásokat, amelyek korlátozzák azoknak a vásárlói csoportoknak történő passzív eladást, amelyeket kizárólag más forgalmazóhoz jelöltek ki. Ugyancsak vissza kell vonni a mentesség kedvezményét kizárólagos forgalmazási megállapodások esetében, amelyek korlátozzák az olyan piacokon lévő bármely végfelhasználónak vagy nem szerződéses forgalmazónak történő aktív vagy passzív eladást, ahol szelektív forgalmazást alkalmaznak.
- (14) Bármely forgalmazó azon jogának, amelynek értelmében a végfelhasználónak passzív, vagy — amennyiben lehetséges — aktív módon új gépjárműveket adhat el, ki kell terjednie arra a jogra is, amelynek értelmében ilyen járműveket olyan végfelhasználónak adhat el, aki közvetítőt vagy beszerző ügynököt bízott meg új gépjárműnek a nevében történő beszerzésével, átvételével, szállításával vagy tárolásával.
- (15) Bármely forgalmazó azon jogának, amelynek értelmében a végfelhasználónak új gépjárműveket vagy tartalék alkatrészeket adhat el, vagy bármely szerződéses javítóműhely azon jogának, amelynek értelmében a végfelhasználónak passzív — vagy amennyiben lehetséges — aktív módon javítási és karbantartási szolgáltatásokat adhat el, ki kell terjednie az Internet vagy az Internet közvetítő oldalainak használati jogára is.

- (16) Az értékesítés közvetett korlátozásának minősül a szállítók által a forgalmazóknak, az egyéb tagállamban található végfelhasználóknak történő eladásaira kivetett korlátozás, például a forgalmazó díjának vagy a beszerzési árnak a járművek rendeltetési helyétől vagy a végfelhasználó lakóhelyétől való függővé tétele. Az értékesítés egyéb közvetett korlátozásai közé tartoznak a közös piacon kívüli értékesítési területen alapuló szállítási kvóták függetlenül attól, hogy ezek a kvóták értékesítési célokhoz kapcsolódnak-e vagy sem. Ugyancsak az értékesítés közvetett korlátozásának minősülnek a járművek rendeltetési helyén alapuló jutalomrendszerek vagy a forgalmazóknak történő diszkriminatív termékszállítás bármely formája, akár termékhiány, akár egyéb ok esetén történik.
- (17) Az értékesítés közvetlen korlátozásának minősülnek azok a vertikális megállapodások, amelyek nem kötelezik a szerződéses javítóműhelyeket a szállító forgalmazási rendszerén belül arra, hogy a közös piacon értékesített megfelelő gyártmányú gépjármű tekintetében jótállást vállaljanak, ingyenes szervizt nyújtsanak, és a jármű visszahívásával kapcsolatos munkát végezzenek, és e megállapodások nem mentesíthetők. Ez a kötelezettség nem érinti a gépjármű szállítójának azon jogát, amelynek értelmében egy forgalmazót arra kötelez, hogy az általa eladott új gépjármű tekintetében biztosítsa a jótállás vállalását, valamint az ingyenes szervizelést és a garanciális munka elvégzését, akár maga a forgalmazó, akár — alvállalkozás esetén — az az egy vagy több szerződéses javítóműhely végzi ezeket a munkákat, amelyeket ezekkel a szolgáltatásokkal alvállalkozásban megbíztak. Ezért ezekben az esetekben a fogyasztóknak lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a forgalmazóhoz forduljanak, amennyiben a fenti kötelezettségeket nem megfelelő módon teljesítette az a szerződéses javítóműhely, amelyet a forgalmazó ezekkel a szolgáltatásokkal alvállalkozásban megbízott. Ezenkívül a gépjármű-forgalmazók által a közös piac teljes területén a végfelhasználónak való értékesítés lehetővé tétele érdekében a mentességet csak azokra a forgalmazási megállapodásokra kell alkalmazni, amelyek alapján a szállító hálózatán belül működő javítóműhelyek kötelesek — függetlenül attól, hol adják el ezeket az árukat a közös piacon — a szerződés szerinti és ennek megfelelő áruk tekintetében javítási és karbantartási szolgáltatásokat végezni.
- (18) A szelektív forgalmazást alkalmazó piacokon a mentességet alkalmazni kell a forgalmazóra kirótt olyan tilalom tekintetében, amely szerint nem működhet egy

további telephelyen, ha személygépkocsin vagy könnyű haszongépjárművön kívül egyéb járműveket forgalmaz. Ugyanakkor e tilalomra nem adható mentesség, amennyiben az korlátozza — például az értékesítési volumen növelésének, beleértve az Interneten történő értékesítés által eredményezett növekedést, lehetővé tételéhez szükséges infrastruktúra fejlesztésének vagy beszerzésének korlátozásával — a forgalmazónak a megengedett üzletviteli helyen folytatott üzleti tevékenységének kibővítését.

- (19) Nem lenne helyénvaló bármely olyan vertikális megállapodás mentesítése, amely korlátozza a forgalmazási rendszer tagjai által eredeti tartalék alkatrészeknek vagy azoknak megfelelő minőségű tartalék alkatrészeknek olyan független javítóműhelyek számára történő eladását, amelyek a javítási vagy karbantartási szolgáltatások nyújtására használják azokat. Az ilyen tartalék alkatrészekhez való hozzáférés nélkül ezek a független javítóműhelyek nem lennének képesek a szerződéses javítóműhelyekkel hatékonyan versenyezni, mivel a fogyasztókat nem láthatnák el a gépjárművek biztonságos és megbízható működéséhez hozzájáruló, jó minőségű szolgáltatásokkal.
- (20) Annak érdekében, hogy a végfelhasználók jogot szerezzenek arra, hogy a bármely más tagállamban értékesített gépjárművekre vonatkozó előírásokkal azonos előírásoknak megfelelő, új gépjárműveket vásároljanak az ugyanolyan típusú gépjárműveket értékesítő, a közös piacon letelepedett forgalmazótól, a mentességet csak azokra a vertikális megállapodásokra kell alkalmazni, amelyek lehetővé teszik egy forgalmazó számára, hogy a szerződés szerinti termékcsaládon belüli modellnek megfelelő ilyen járművet rendeljen meg, raktározzon és értékesítsen. A szállító által a megfelelő járművekre alkalmazott diszkriminatív vagy tárgyilagosan nem indokolható — különösen a szállítási időre vagy az árra vonatkozó — szállítási feltételek úgy tekintendők, hogy korlátozzák a forgalmazónak az ilyen járművek értékesítésére vonatkozó képességét.
- (21) A gépjárművek költséges és műszaki szempontból összetett ingó áruk, amelyekhez rendszeres vagy nem rendszeres időközönként javításra és karbantartásra van szükség. Ugyanakkor az új gépjárművek forgalmazói számára nem kötelező a javítás és karbantartás elvégzése is. A szállítók és a végfelhasználók jogos érdekeit teljes

mértékben ki lehet elégíteni úgy, hogy a forgalmazó ezeket a szolgáltatásokat — beleértve a jótállás vállalását, az ingyenes szervizelést és a járművisszahívással kapcsolatos munkát — alvállalkozásba adja a szállító forgalmazási rendszerében működő egy vagy több javítóműhelynek. Mindazonáltal szükség van a javítási és karbantartási szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítésére. Ezért a szállító előírhatja azon forgalmazók számára, akik a javítási és karbantartási szolgáltatásokat egy vagy több szerződéses javítóműhelynek alvállalkozásba adták, hogy bocsássák a végfelhasználó rendelkezésére a szóban forgó javítóműhely vagy -műhelyek nevét és címét. Amennyiben ezek a szerződéses javítóműhelyek nem az értékesítési hely közelében rendelkeznek telephellyel, a szállító előírhatja továbbá a forgalmazó számára azt is, hogy tájékoztassa a végfelhasználót, milyen messze van a szóban forgó egy vagy több javítóműhely az értékesítési helytől. Ugyanakkor a szállító csak abban az esetben róhat ki ilyen kötelezettséget, ha hasonló kötelezettséget ró azokra a forgalmazókra is, amelyeknek a saját javítóműhelye nem az értékesítési hellyel azonos telephelyen található.

- (22) Ezenkívül a javítási és karbantartási szolgáltatások megfelelő ellátása érdekében nincs szükség arra, hogy a szerződéses javítóműhelyek az új gépjárműveket értékesítsék is. Ezért nem tartoznak a mentesség hatálya alá az olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettséget vagy ösztönzést tartalmazó vertikális megállapodások, amely kötelezettség vagy ösztönzés az értékesítési és szervizelési tevékenységek összekapcsolásához vezet, vagy amely e tevékenységek végrehajtásának egyikét a másik tevékenység végrehajtásától teszi függővé; különösen ez a helyzet, ha a forgalmazóknak vagy az szerződéses javítóműhelyeknek az egyik tevékenység elvégzéséhez szükséges áruk vagy szolgáltatások vásárlásával vagy eladásával kapcsolatos díjazását a másik tevékenység elvégzéséhez szükséges áruk vagy szolgáltatások vásárlásától vagy eladásától teszik függővé, vagy ha minden ilyen árut vagy szolgáltatást megkülönböztetés nélkül egyetlen díj- vagy engedményrendszerbe vonnak össze.
- (23) A javítási és karbantartási piacok hatékony versenyének biztosítása és annak érdekében, hogy a javítóműhelyek a végfelhasználónak versenyképes, például az eredeti tartalék alkatrészeket vagy ennek megfelelő minőségű tartalék alkatrészeket kínáljanak, nem tartoznak a mentesség hatálya alá azok a vertikális megállapodások,

amelyek korlátozzák egy járműgyártó forgalmazási rendszerének keretén belül a szerződéses javítóműhelyeket, a tartalék alkatrészek független forgalmazóit, a független javítóműhelyeket vagy a végfelhasználókat abban, hogy az ilyen tartalék alkatrészek gyártóitól vagy egy általuk választott harmadik féltől szerezhessenek be tartalék alkatrészeket. Ez nem érinti a tartalék alkatrészek gyártóinak polgári jogi felelősségét.

- (24) Ezenkívül annak lehetővé tétele érdekében, hogy a szerződéses és független javítóműhelyek, továbbá a végfelhasználók felismerjék a gépjármű alkatrészei vagy tartalék alkatrészei gyártóit, és válasszanak a versengő tartalék alkatrészek között, nem adható mentesség azokra a megállapodásokra, amelyek révén a gépjárműgyártó korlátozza az alkatrészek vagy az eredeti tartalék alkatrészek gyártóját abban, hogy védjegyét vagy logóját ezeken az alkatrészeken ténylegesen és láthatóan elhelyezhesse. Ezenkívül a fenti választásnak, és a gépjárműgyártó által az alkatrészek vagy tartalék alkatrészek gyártására meghatározott előírásoknak, valamint gyártási és minőségi szabványoknak megfelelően gyártott alkatrészek értékesítésének a megkönnyítése érdekében vélelmezni kell, hogy a tartalék alkatrészek eredeti tartalék alkatrészek, amennyiben a tartalék alkatrész gyártója olyan tanúsítványt állít ki, amely szerint az alkatrészek minősége megfelel a gépjármű összeállításához felhasznált alkatrészek minőségének, és azokat az említett előírásoknak és szabványoknak megfelelően gyártották. Megfelelő minőségű alkatrészként adhatók el azok az egyéb tartalék alkatrészek, amelyekre vonatkozóan a tartalék alkatrész gyártója bármikor olyan tanúsítványt állíthat ki, amely szerint azok megfelelnek egy adott gépjármű összeállításához felhasznált alkatrész minőségének.
- (25) Nem adható mentesség azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek korlátozzák a szerződéses javítóműhelyeket abban, hogy megfelelő minőségű tartalék alkatrészeket használjanak fel a gépjárművek javítása vagy karbantartása során. Ugyanakkor — mivel a gépjárműgyártók a szerződés alapján közvetlenül részt vállalnak a jótállás alapján történő javításban, ingyenes szervizben és járművisszahívással kapcsolatos munkákban — mentességet kell adni azokra a megállapodásokra, amelyek arra kötelezik a szerződéses javítóműhelyeket, hogy ezeknél a javításoknál a gépjárműgyártó által szállított eredeti tartalék alkatrészeket használják fel.

- (26) A javítási és karbantartási szolgáltatások piacán fennálló hatékony verseny védelme és a független javítóműhelyek kizárásának megelőzése érdekében a gépjárműgyártóknak lehetővé kell tenniük minden érdekelt független szereplő számára, hogy teljes körűen hozzájussanak a gépjárművek javításához és karbantartásához szükséges minden műszaki információhoz, diagnosztikai és egyéb felszereléshez, szerszámhoz, beleértve minden ide tartozó szoftvert és képzést. Azon független szereplők közé tartoznak különösen a következők, akik számára lehetővé kell tenni az ilyen jellegű hozzáférést: a független javítóműhelyek, a javításhoz szükséges felszerelések vagy szerszámok gyártói, a műszaki információk kiadói, az autókлубok, az országúti segélyszolgálatok, az ellenőrzési és tesztelési szolgáltatásokat nyújtó szereplők és a javítóműhelyeknek képzést nyújtó szereplők. A hozzáférés feltételei különösen nem tehetnek különbséget szerződéses és független szereplők között, a hozzáférést kérésre és indokolatlan késedelem nélkül kell biztosítani, és az információra kiszabott díj nem akadályozhatja az ahhoz való hozzáférést amiatt, hogy nem veszi figyelembe, milyen mértékben használja fel azt a független szereplő. A gépjárműszállító számára elő kell írni azt, hogy a független szereplők számára ugyanakkor biztosítsa az új gépjárművekre vonatkozó információhoz való hozzáférést, amikor a saját szerződéses javítóműhelyei számára is hozzáférést biztosít, és ne kötelezze a független szereplőket arra, hogy a szóban forgó munka elvégzéséhez szükséges információn kívül többet szerezzenek be. A szállítókat kötelezni kell arra, hogy biztosítsák a gépjármű elektronikus szerkezete újraprogramozásához szükséges műszaki információhoz való hozzáférést. Ugyanakkor jogszerű és helyénvaló megakadályozni az olyan műszaki információhoz való hozzáférést, amely lehetővé tenné egy harmadik fél számára a fedélzeti lopásgátló készülékek megkerülését vagy hatástalanítását, az elektronikus szerkezetek újrakalibrálását vagy olyan szerkezetek szakszerűtlen kezelését, amelyek például korlátozzák a gépjármű sebességét, kivéve, ha a lopás, az újrakalibrálás vagy a szakszerűtlen kezelés elleni védelem kevésbé korlátozó, egyéb eszközökkel is elérhető. A szellemi tulajdonjogot és a know-how-ra vonatkozó jogokat — beleértve a fent említett szerkezetekkel kapcsolatos jogokat — úgy kell gyakorolni, hogy minden típusú visszaélés elkerülhető legyen.
- (27) Az érintett piacokra való bejutás biztosítása és az ilyen piacokon történő összejátszás megakadályozása, valamint annak érdekében, hogy a forgalmazók számára lehetővé tegyék a két vagy több, nem kapcsolt vállalkozásként működő gyártótól származó

gépjárműmárkák értékesítését, a mentesítést különleges feltételekhez kell kötni. E célból a versenytilalmi kötelezettségekre nem adható mentesség. Nevezetesen — a szállító azon lehetőségének sérelme nélkül, hogy a márkák összetévesztésének elkerülése érdekében arra kérje a forgalmazót, hogy a gépjárműveket a kiállító teremnek kifejezetten a márkával kapcsolatos területén helyezze el, a versengő márkák értékesítésére vonatkozó tilalomra nem adható mentesség. Ugyanez alkalmazandó a teljes gépjármű-sorozat kiállítására vonatkozó kötelezettségre, amennyiben az a nem kapcsolt vállalkozások által gyártott járművek értékesítését vagy kiállítását lehetetlenné tenné, vagy indokolatlanul megnehezítené. Ezenkívül közvetett versenyen kívüli kötelezettségnek tekinthető az a kötelezettség, hogy a kifejezetten a márkával foglalkozó értékesítési személyzet álljon rendelkezésre, és ezért arra nem adható mentesség, kivéve, ha a forgalmazó dönt úgy, hogy kifejezetten a márkával foglalkozó értékesítési személyzetet alkalmaz, és a szállító fizet minden ezzel kapcsolatban felmerülő többletköltséget.

- (28) Annak érdekében, hogy a javítóműhelyek elvégezhesék a javítási és karbantartási munkát valamennyi gépjárművön, a mentesség nem alkalmazható arra a kötelezettségre, amely korlátozza a javítóműhelyek azon lehetőségét, hogy a versengő szállítók márkái tekintetében javítási vagy karbantartási szolgáltatásokat nyújtsanak.
- (29) Ezenkívül különleges feltételekre van szükség — időnként a szelektív forgalmazási rendszer keretén belül kiszabott — egyes korlátozásoknak a mentesítésből való kizárásához. Ez különösen az olyan hatással járó kötelezettségekre vonatkozik, amelyek megakadályozzák a szelektív forgalmazási rendszer tagjait egyes versengő szállítók márkáinak értékesítésében, ami könnyen egyes márkák kizárásához vezetne. További feltételekre van szükség a közös piacon belül a márkákon belüli verseny és a piaci integráció elősegítése érdekében, továbbá lehetőségek teremtése érdekében azon forgalmazók és szerződéses javítóműhelyek számára, amelyek telephelyükön kívül kívánnak élni üzleti lehetőségekkel, valamint olyan feltételek megteremtése érdekében, amelyek lehetővé teszik a több márkával foglalkozó forgalmazók fejlődését. Nevezetesen nem adható mentesség a személygépkocsik és könnyű haszongépjárművek forgalmazására vagy a javítási és karbantartási szolgáltatások nyújtására alapított, nem megengedett telephelyen történő működés korlátozására. A szállító előírhatja a személygépkocsikkal és könnyű haszongépjárművekkel foglalkozó

további értékesítési vagy átvételi helyek vagy javítóműhelyek számára, hogy feleljenek meg az azonos földrajzi területen található, hasonló értékesítési helyre alkalmazandó, megfelelő minőségi kritériumoknak.

- (30) Nem adható mentesség azokra a korlátozásokra, amelyek a forgalmazót abban korlátozzák, hogy gépjárművekre vonatkozóan lízingszolgáltatásokat értékesíthessen.
- (31) A piaci részesedés korlátozása, egyes vertikális megállapodások kizárása, valamint az e rendeletben előírt feltételek általában biztosítják azt, hogy azok a megállapodások, amelyeknél a mentesség megadható, ne tegyék lehetővé a résztvevő vállalkozások számára a verseny megszüntetését az adott termékek és szolgáltatások jelentős része tekintetében.
- (32) Azokban az esetekben, amelyekben a megállapodásokra egyébként alkalmazható lenne a mentesség kedvezménye, mindazonáltal azoknak mégis a 81. cikk (3) bekezdésével összeegyeztethetetlen hatásuk van, a Bizottság felhatalmazással rendelkezik a mentesség kedvezményének visszavonására; ez különösen akkor fordulhat elő, ha a vevőnek jelentős piaci ereje van azon az érintett piacon, amelyen áruk viszonteladásával vagy szolgáltatások nyújtásával foglalkozik, vagy ha a vertikális megállapodások párhuzamos hálózatai hasonló hatásokat váltanak ki, amelyek jelentősen korlátozzák az adott piacra való bejutást vagy az adott piacon folyó versenyt; ilyen halmozott hatások keletkezhetnek például szelektív forgalmazás esetében. A Bizottság akkor is visszavonhatja a mentesség kedvezményét, ha az egyik piacon egy piaci erővel rendelkező szállító jelenléte miatt a verseny jelentős mértékben korlátozott, vagy ha a gépjármű-forgalmazóknak kínált árak és szállítási feltételek a földrajzi piacok között lényegesen különböznek. A Bizottság akkor is visszavonhatja a mentesség kedvezményét, ha a szerződés szerinti termékcsaládnak megfelelő áruk szállítása során diszkriminatív árakat vagy értékesítési feltételeket, illetve indokolatlanul magas felárakat alkalmaznak, például jobbkormányos járművek esetében.
- (33) A 19/65/EGK rendelet felhatalmazza a tagállamok nemzeti hatóságait arra, hogy a 81. cikk (3) bekezdésében megállapított feltételekkel összeegyeztethetetlen hatásokat kiváltó vertikális megállapodások tekintetében visszavonják a mentesség

kedvezményét, ha ezek a hatások saját területükön avagy annak egy részén észlelhetők, és ha ez a terület az elkülönült földrajzi piac jellemzőivel rendelkezik; e nemzeti visszavonási jogkör gyakorlása nem sértheti a közösségi versenyszabályoknak a közös piac egészén való egységes alkalmazását és az ilyen szabályok végrehajtása során elfogadott intézkedések tényleges érvényesülését.

- (34) A vertikális megállapodások hasonló korlátozó hatásokat kiváltó, az adott piac több mint 50%-ára kiterjedő párhuzamos hálózatait feletti nagyobb felügyelet lehetővé tétele érdekében, a Bizottság számára meg kell engedni, hogy a mentességet alkalmazhatatlannak nyilvánítsa az adott piac vonatkozásában meghatározott korlátozásokat tartalmazó vertikális megállapodások tekintetében, helyreállítva ezáltal a 81. cikk (1) bekezdésének az ilyen megállapodásokra vonatkozó teljes körű alkalmazását.
- (35) A mentességet a Szerződés 82. cikkének a vállalkozások erőfölénnyel való visszaéléséről szóló rendelkezései alkalmazásának sérelme nélkül kell megadni.
- (36) A Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a gépjármű-forgalmazási és szervizmegállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1995. június 28-i 1475/95/EK bizottsági rendelet¹ 2002. szeptember 30-ig kell alkalmazni. Annak lehetővé tétele érdekében, hogy minden szereplő kiigazítsa azokat a vertikális megállapodásokat, amelyek összeegyeztethetők a fenti rendelettel, és amelyek az abban előírt mentesség lejártakor még mindig hatályban vannak, szükség van arra, hogy ezen megállapodások tekintetében 2003. október 1-jéig átmeneti időszakot biztosítsanak, amely időszak alatt mentesíteni kell azokat az e rendelet szerint a 81. cikk (1) bekezdésében megállapított tilalom alól.
- (37) Annak lehetővé tétele érdekében, hogy az új személygépkocsikra és a könnyű haszongépjárművekre vonatkozó mennyiségi szelektív forgalmazási rendszer keretén belül valamennyi szereplő úgy igazíthassa ki üzleti stratégiáját, hogy a telephelyre vonatkozó kikötésekre mentesség nem adható, szükség van annak rögzítésére, hogy az

¹ HL L 145. szám, 1995.6.29., 25. o.

5. cikk (2) bekezdésének b) pontjában előírt feltételek 2005. október 1-jén lépnek hatályba.

- (38) A Bizottságnak rendszeresen ellenőriznie kell e rendelet működését, különösen annak a közös piacon vagy annak megfelelő részein a gépjárművek kiskereskedelmi értékesítésében és a vevőszolgálatokban folyó versenyre gyakorolt hatásait. Ennek során figyelemmel kell kísérni e rendeletnek a gépjármű-forgalmazás struktúrájára és összefonódási szintjére gyakorolt hatásait, valamint annak a versenyre gyakorolt valamennyi hatását. A Bizottságnak legkésőbb 2008. május 31-ig el kell végeznie e rendelet alkalmazásának értékelését, és erről jelentést kell készítenie,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Fogalommeghatározások

- (1) E rendelet alkalmazásában:
- a) „versenytárs vállalkozások” az azonos termékpiacon működő tényleges vagy lehetséges szállítók; a termékpiac azokat az árukat vagy szolgáltatásokat foglalja magában, amelyeket a vevő a termékek jellemzői, ára és rendeltetése alapján a szerződés szerinti árukkal vagy szolgáltatásokkal felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tekint;
- b) „versenytilalmi kötelezettség” olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a vevő nem gyárthat, vásárolhat, adhat el vagy értékesíthet viszonteladás keretében a szerződés szerinti árukkal vagy szolgáltatásokkal versengő árut vagy szolgáltatást, illetve a vevőt terhelő olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a szállítótól vagy a szállító által megjelölt másik vállalkozástól kell beszereznie az érintett piacon a szerződés szerinti áruk és szolgáltatások, az

azonos áruk és szolgáltatások, valamint azok helyettesítői tekintetében az összbizettségének több mint 30 %-át, az előző naptári évi beszerzései értékének alapján számítva. E rendelet alkalmazásában nem tekinthető versenytilalmi kötelezettségnek a forgalmazó azon kötelezettsége, hogy a gyártmányok összetévesztésének elkerülése érdekében a más szállítóktól származó gépjárműveket a kiállító terem különálló részeiben árusítsa. E rendelet alkalmazásában versenytilalmi kötelezettségnek tekinthető a forgalmazónak azon kötelezettsége, hogy a különböző márkájú gépjárművek tekintetében kifejezetten a márkával foglalkozó értékesítési személyzettel rendelkezzen, kivéve, ha a forgalmazó dönt úgy, hogy kifejezetten a márkával foglalkozó értékesítési személyzetet alkalmaz, és a szállító fizet minden ezzel járó többletköltséget;

- c) „vertikális megállapodás” két vagy több olyan vállalkozás által létrehozott megállapodás vagy összehangolt magatartás, amelyek mindegyike — e megállapodás alkalmazásában — a termelési vagy forgalmazási lánc különböző szintjén működik;
- d) „vertikális korlátozás” a 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó versenykorlátozás, amennyiben ezeket a korlátozásokat a vertikális megállapodás tartalmazza;
- e) „kizárólagos szállítási kötelezettség” olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a szállító a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat meghatározott felhasználás vagy viszonteladás céljára csak egy vevőnek adhatja el a közös piacon belül;
- f) „szelektív forgalmazási rendszer” olyan forgalmazási rendszer, amelyben a szállító vállalja, hogy a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat, akár közvetlenül, akár közvetve, kizárólag meghatározott kritériumok alapján kiválasztott forgalmazóknak vagy javítóműhelyeknek adja el, és ezek a forgalmazók vagy javítóműhelyek vállalják, hogy az ilyen árukat vagy szolgáltatásokat nem szerződéses forgalmazók vagy független javítóműhelyek számára nem értékesítik, nem érintve azt a lehetőséget, hogy a tartalék alkatrészeket független javítóműhelyeknek adják el, illetve azt a kötelezettséget, hogy a független szereplők rendelkezésére bocsássonak minden műszaki információt, diagnosztikai berendezést, a gépjárművek javításához és

- karbantartásához vagy a környezetvédelmi intézkedések végrehajtásához szükséges eszközöket és képzést;
- g) „mennyiségi szelektív forgalmazási rendszer” olyan szelektív forgalmazási rendszer, amelynek keretében a szállító olyan kritériumokat alkalmaz a forgalmazók vagy javítóműhelyek kiválasztására, amelyek közvetlenül korlátozzák azok számát;
- h) „minőségi szelektív forgalmazási rendszer” olyan szelektív forgalmazási rendszer, amelynek keretében a szállító olyan kritériumokat alkalmaz a forgalmazók vagy javítóműhelyek kiválasztására, amelyek kizárólag minőségi jellegűek, amelyekre a szerződés szerinti termékek vagy szolgáltatások jellege miatt van szükség, amelyeket a forgalmazási rendszerhez csatlakozni kívánó minden forgalmazó vagy javítóműhely tekintetében egységesen állapítanak meg, amelyeket nem alkalmaznak diszkriminatív módon, és amelyek nem korlátozzák közvetlenül a forgalmazók vagy javítóműhelyek számát;
- i) a „szellemi tulajdonjogok” az ipari tulajdonjogok, a szerzői jog és a szomszédos jogok;
- j) „know-how” a szállító tapasztalataiból és vizsgálatokból származó nem-szabadalmazott gyakorlati ismeretek titkos, lényeges és azonosított együttese; ebben az értelemben a „titkos” kifejezés azt jelenti, hogy a know-how, összességében vagy elemei pontos konfigurációjában és összeállításában nem közismert vagy könnyen hozzáférhető; a „lényeges” kifejezés azt jelenti, hogy a know-how olyan információt tartalmaz, amely a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások felhasználásához, értékesítéséhez vagy viszonteladásához a vevő számára nélkülözhetetlen; az „azonosított” kifejezés azt jelenti, hogy a know-how-t megfelelően érthető módon kell leírni ahhoz, hogy megállapítható legyen, hogy a know-how kimeríti a titkosság és a lényegesség ismérveit;
- k) a „vevő” — akár forgalmazó, akár javítóműhely — az a vállalkozás, amely egy másik vállalkozás nevében árukat vagy szolgáltatásokat ad el;

- l) „szerződéses javítóműhely” a gépjárművekkel kapcsolatos javítási vagy karbantartási szolgáltatásokat nyújtó szereplő, amely egy gépjármű-szállító által létrehozott forgalmazási rendszer keretén belül működik;
- m) „független javítóműhely” a gépjárművekkel kapcsolatos javítási vagy karbantartási szolgáltatásokat nyújtó szereplő, amely nem annak a gépjármű-szállító által létrehozott forgalmazási rendszerben működik, amelynek a számára javítást vagy karbantartást végez. Egy adott szállító forgalmazási rendszerében működő szerződéses javítóműhely e rendelet alkalmazásában független javítóműhelynek tekinthető, amennyiben olyan gépjárművek vonatkozásában nyújt javítási vagy karbantartási szolgáltatásokat, amelyek esetében nem tagja az adott szállító forgalmazási rendszerének;
- n) „gépjármű” önjáró, közúti használatra szánt, és három vagy annál több kerékkel rendelkező jármű;
- o) „személygépkocsi” személyek szállítására szánt, a vezetőüléson kívül legfeljebb nyolc üléssel rendelkező gépjármű;
- p) „könnyű haszongépjármű” olyan, áru- vagy személyszállítására szánt gépjármű, amelynek legnagyobb tömege nem haladja meg a 3,5 tonnát; amennyiben egy adott könnyű haszongépjárművet 3,5 tonnát meghaladó legnagyobb tömegű változatban is értékesítenek, az adott jármű minden változata könnyű haszongépjárműnek tekintendő;
- q) „szerződés szerinti termékcsalád” az összes olyan, különböző gépjármű-modell, amely a szállítótól való megvásárlásra a forgalmazó rendelkezésére áll;
- r) „a szerződés szerinti termékcsalád valamely modelljének megfelelő gépjármű” az a jármű, amely a gyártó által vagy annak jóváhagyásával létrehozott forgalmazási rendszerben működő másik vállalkozással kötött forgalmazási megállapodás tárgya, és:
- amelyet a gyártó tömegesen gyárt vagy szerel össze, és

- amely a karosszéria típusa, hajtó-és futóműve, valamint motortípusa tekintetében azonos a szerződés szerinti termékcsaládba tartozó járművel;
- s) „tartalék alkatrészek” azok az áruk, amelyeket a járműbe vagy a járműre kell szerelni az adott jármű alkatrészeinek pótlására, beleértve a gépjármű használatához szükséges olajokat, az üzemanyag kivételével;
- t) „eredeti tartalék alkatrészek” azok a tartalék alkatrészek, amelyek a gépjármű összeszereléséhez használt elemekkel azonos minőségűek, és amelyeket a gépjárműgyártó által az adott gépjármű alkatrészeinek vagy tartalék alkatrészeinek gyártására meghatározott előírásoknak és gyártási szabványoknak megfelelően gyártanak. Ide tartoznak azok a tartalék alkatrészek, amelyeket ugyanazon a gyártósorokon állítanak elő, mint az alkatrészeket. Az ellenkező bizonyításáig vélelmezhető, hogy a részek eredeti tartalék alkatrészek, amennyiben az alkatrész gyártója tanúsítja, hogy az alkatrészek megfelelnek az adott jármű összeállításához felhasznált alkatrészek minőségének, és azokat a gépjárműgyártó előírásainak és gyártási szabványainak megfelelően állították elő;
- u) „megfelelő minőségű tartalék alkatrészek” kizárólag azok a tartalék alkatrészek, amelyeket olyan vállalkozások állítottak elő, amelyek bármikor tanúsítani tudják, hogy az adott alkatrészek megfelelnek az adott gépjármű összeszerelésekor felhasznált alkatrészek minőségének;
- v) „a forgalmazási rendszerben működő vállalkozások” azok a gyártók és vállalkozások, amelyeket a gyártó a szerződés szerinti áruk vagy annak megfelelő áruk forgalmazásával, javításával vagy karbantartásával megbíz, illetve, akik a gyártó beleegyezésével kapnak megbízást erre;
- w) a „végfelhasználók” közé tartoznak a lízingtársaságok, kivéve, ha az alkalmazott lízingszerződések a tulajdonjog átruházását vagy olyan elővételi jogot írnak elő, hogy a jármű a szerződés lejártá előtt megvásárolható.

(2) A „vállalkozás”, „szállító”, „vevő”, „forgalmazó” és „javítóműhely” fogalmán a megfelelő kapcsolt vállalkozásokat is érteni kell.

A „kapcsolt vállalkozások” a következők:

- a) olyan vállalkozások, amelyekben a megállapodásban részes fél közvetlenül vagy közvetve:
 - i. a szavazati jogok több mint fele gyakorlásának jogával rendelkezik, vagy
 - ii. a felügyelő bizottság, az igazgatótanács vagy a vállalkozást jogszerűen képviselő testületek tagjai több mint felének kinevezési jogával rendelkezik, vagy
 - iii. a vállalkozás ügyeinek intézésére jogosult;
- b) olyan vállalkozások, amelyek a megállapodást valamely részesének vonatkozásában közvetlenül vagy közvetve rendelkeznek az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel;
- c) olyan vállalkozások, amelyekben a b) pontban említett vállalkozás közvetlenül vagy közvetve rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel;
- d) olyan vállalkozások, amelyekben a megállapodás valamely részese az a), b) vagy c) pontban említett vállalkozások egyikével vagy közülük többel együttesen rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal, illetve hatáskörökkel, illetve olyan vállalkozások, amelyekben az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több együttesen rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal illetve hatáskörökkel;
- e) olyan vállalkozások, amelyekben az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel együttesen rendelkeznek;
 - i. a megállapodás részesei vagy azoknak az a)–d) pontban említett kapcsolt vállalkozásaik, vagy
 - ii. a megállapodást egy vagy több részese vagy azoknak az a)–d) pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása és egy vagy több harmadik fél.

*2. cikk***Alkalmazási kör**

(1) A Szerződés 81. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel, ez a rendelet kinyilvánítja, hogy a 81. cikk (1) bekezdését nem lehet alkalmazni a vertikális megállapodásoknak azon feltételekkel kapcsolatos részeire, amelyek alapján új gépjárművek, a gépjárművekhez tartozó tartalék alkatrészek vagy a gépjárművekhez nyújtott javítási és karbantartási szolgáltatások felek általi vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik.

Az első pontot abban a mértékben kell alkalmazni, amennyiben ezek a vertikális megállapodások vertikális korlátozásokat tartalmaznak.

Az e bekezdésben foglalt mentesség elnevezése e rendelet alkalmazásában „a mentesség”.

(2) A mentességet ugyancsak alkalmazni kell a következő kategóriákba tartozó vertikális megállapodásokra:

- a) vállalkozások társulása és annak tagjai vagy egy ilyen társulás és annak szállítói között létrejött vertikális megállapodások, kizárólag abban az esetben, ha a társulás minden tagja gépjárműveket vagy gépjármű tartalék alkatrészeket forgalmaz vagy javítóműhely, valamint ha a társulás egyes tagjainak éves forgalma — a kapcsolt vállalkozásaikkal együtt — nem haladja meg az 50 millió eurót; az ilyen társulások által megkötött vertikális megállapodások e rendelet hatálya alá tartoznak, a 81. cikknek a társulás tagjai között megkötött horizontális megállapodásokra vagy a társulás által elfogadott döntésekre történő alkalmazásának sérelme nélkül;
- b) a szellemi tulajdonjogoknak a vevőre való átruházásával vagy a vevő általi hasznosításával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazó vertikális megállapodások, amennyiben ezek a rendelkezések nem képezik az ilyen megállapodások elsődleges tárgyát, és közvetlenül az áruknak vagy szolgáltatásoknak a vevő vagy annak vásárlói

által történő felhasználásához, eladásához vagy viszonteladásához kapcsolódnak. A mentesség alkalmazásának feltétele, hogy ezek a rendelkezések ne tartalmazzanak a szerződés szerinti árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos, az e rendelet alapján nem mentesített vertikális korlátozásokkal azonos célú vagy hatású versenykorlátozásokat.

(3) A mentességet nem lehet alkalmazni a versenytárs vállalkozások között létrejött vertikális megállapodásokra.

Ugyanakkor a mentességet alkalmazni kell, amennyiben a versenytárs vállalkozások között nem kölcsönös vertikális megállapodás jön létre, és:

- a) a vevő teljes éves forgalma nem haladja meg a 100 millió eurót, vagy
- b) a szállító árukat gyárt és forgalmaz, a vevő pedig olyan forgalmazó, amely nem gyárt a szerződés szerinti áruval versengő termékeket, vagy
- c) a szállító a kereskedelem több szintjén nyújt szolgáltatásokat, a vevő pedig nem nyújt versengő szolgáltatásokat a kereskedelem azon szintjén, amelyen a szerződés szerinti szolgáltatásokat vásárolja.

3. cikk

Általános feltételek

(1) A (2), (3), (4), (5), (6) és (7) bekezdésre is figyelemmel a mentesség alkalmazásának feltétele, hogy szállító piaci részesedése azon az érintett piacon, amelyen az új gépjárműveket, a gépjárművek tartalék alkatrészeit, illetve a javítási és karbantartási szolgáltatásokat értékesíti, ne haladja meg a 30%-ot.

Ugyanakkor az új gépjárművek értékesítésére vonatkozó mennyiségi szelektív forgalmazási rendszert létrehozó megállapodások esetén a mentesség alkalmazása tekintetében a piaci részesedés küszöbértéke 40%.

Ezeket a küszöbértékeket a minőségi szelektív forgalmazási rendszert létrehozó megállapodásokra nem lehet alkalmazni.

(2) A kizárólagos szállítási kötelezettségeket tartalmazó vertikális megállapodások esetében a mentesség alkalmazásának feltétele, hogy a vevő piaci részesedése azon az érintett piacon, amelyen a szerződés szerinti termékeket vagy szolgáltatásokat vásárolja, ne haladja meg a 30%-ot.

(3) A mentesség alkalmazásának feltétele, hogy a forgalmazóval vagy javítóműhellyel kötött vertikális megállapodás előírja, hogy a szállító hozzájárul a vertikális megállapodásból származó jogoknak és kötelezettségeknek a forgalmazási rendszer keretén belül működő, az előző forgalmazó vagy javítóműhely által kiválasztott másik forgalmazóra vagy javítóműhelyre való átruházásához.

(4) A mentesség alkalmazásának feltétele, hogy a forgalmazóval vagy javítóműhellyel kötött vertikális megállapodás előírja, hogy az a szállító, aki fel kíván mondani egy megállapodást, köteles azt írásban megtenni, és megadni a felmondás részletes, tárgyilagos és átlátható okait annak megakadályozása érdekében, hogy a szállító az e rendeletben nem korlátozott magatartások miatt szüntessen meg egy forgalmazóval vagy javítóműhellyel kötött vertikális megállapodást.

(5) A mentesség alkalmazásának feltétele, hogy az új gépjármű szállítójának a forgalmazóval vagy szerződéses javítóműhellyel kötött vertikális megállapodása előírja, hogy:

- a) a megállapodást legalább öt éves időtartamra kötik meg; ebben az esetben mindkét félnek vállalnia kell, hogy a másik felet legkevesebb hat hónappal korábban értesíti arról a szándékáról, hogy a megállapodást nem kívánja meghosszabbítani;
- b) vagy, hogy a megállapodást határozatlan időtartamra kötik meg; ebben az esetben a megállapodás rendes felmondása esetén a felmondási idő mindkét fél számára legalább két év, amely legalább egy évre csökkenthető, amennyiben:

- i. a szállítót jogszabály vagy egy külön megállapodás arra kötelezi, hogy a megállapodás felmondásakor megfelelő kártérítést fizessen, vagy
- ii. a szállító azért mondja fel a megállapodást, mert a hálózat egészét vagy jelentős részét át kell szervezni.

(6) A mentesség alkalmazásának feltétele, hogy a vertikális megállapodás minden egyes fél számára biztosítsa azt a jogot, hogy a szerződéses kötelezettségeik teljesítésére vonatkozó viták esetén független szakértőhöz vagy választottbíróhoz forduljanak. Ezek a viták többek között a következőkre vonatkozhatnak:

- a) szállítási kötelezettségek;
- b) az értékesítési célok megállapítása vagy elérése;
- c) a készletre vonatkozó követelmények teljesítése;
- d) a bemutató járművek rendelkezésre bocsátásával vagy azok használatával kapcsolatos kötelezettség teljesítése;
- e) a különböző márkák értékesítésének feltételei;
- f) az a kérdés, amely szerint a nem megengedett telephelyen való működésre vonatkozó tilalom korlátozza-e a gépjárművek forgalmazóját — a személygépkocsik vagy könnyű haszongépjárművek forgalmazói kivételével — abban, hogy üzleti tevékenységét kiterjessze, vagy
- g) az a kérdés, amely szerint a megállapodás felmondását indokolják-e a felmondásban megadott okok.

Az első mondatban foglalt jog nem érinti az egyes felek azon jogát, hogy a nemzeti bírósághoz forduljanak.

(7) E cikk alkalmazásában az 1. cikk (2) bekezdésének e) pontjában említett vállalkozások piaci részesedését egyenlő arányban kell felosztani az 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel rendelkező minden egyes vállalkozás között.

4. cikk

Különösen súlyos korlátozások

(Új gépjárművek, a javítási vagy karbantartási szolgáltatások vagy a tartalék alkatrészek értékesítésére vonatkozó különösen súlyos korlátozások)

(1) A mentességet nem lehet alkalmazni azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek célja közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy a felek irányítása alatt álló tényezőkkel együtt a következő:

- a) a forgalmazó vagy a javítóműhely azon lehetőségének korlátozása, hogy saját eladási árait megállapítsa, nem érintve azt a lehetőséget, hogy a szállító legnagyobb eladási árat írjon elő, vagy eladási árat javasoljon, feltéve, hogy az a felek bármelyike részéről történő nyomásgyakorlás vagy a felek bármelyike által ajánlott ösztönzés eredményeként nem vezet rögzített vagy minimális eladási árhoz;
- b) korlátozás arra vonatkozóan, hogy a forgalmazó vagy a javítóműhely milyen területen vagy milyen vevőkör számára értékesítheti a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat; a mentességet azonban alkalmazni kell a következőkre:
 - i. a szállító számára fenntartott vagy a szállító által egy másik forgalmazó vagy javítóműhely részére kiosztott kizárólagos területre vagy kizárólagos vevőkör részére történő aktív eladás korlátozása, amennyiben ez a korlátozás nem korlátozza a forgalmazók vagy a javítóműhelyek vevőikre általi eladásokat;
 - ii. a végfelhasználók számára a nagykereskedőként működő forgalmazó által történő eladások korlátozása;

- iii. új gépjárművek és tartalék alkatrészek nem-szerződéses forgalmazók számára egy szelektív forgalmazási rendszer tagjai által történő eladásának korlátozása azokon a piacokon, ahol szelektív forgalmazás történik, az i. pont rendelkezéseire is figyelemmel;
 - iv. a vevő azon lehetőségének korlátozása, hogy beépítés céljára szállított alkatrészeket adjon el olyan vevőkör számára, amely azokat a szállító által gyártott árukkal azonos típusú áruk gyártására használná fel;
- c) szelektív forgalmazási rendszerben a forgalmazók vagy javítóműhelyek — beleértve a kereskedelem különböző szintjein működő forgalmazókat vagy javítóműhelyeket — közötti keresztszállítások korlátozása;
- d) a szelektív forgalmazást alkalmazó piacokon a szelektív forgalmazási rendszernek a kiskereskedőként működő tagjai által új személygépkocsiknak vagy könnyű haszongépjárműveknek, gépjárművek tartalék alkatrészeinek vagy bármely gépjárműhöz nyújtott javítási vagy karbantartási szolgáltatásoknak a végfelhasználók részére történő aktív vagy passzív eladásának korlátozása. A mentességet alkalmazni kell azokra a megállapodásokra, amelyek megtiltják a szelektív forgalmazási rendszer tagjának, hogy nem megengedett telephelyen működjenek. Ugyanakkor az erre a tilalomra vonatkozó mentesség az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontjától függően alkalmazható;
- e) a szelektív forgalmazást alkalmazó piacokon a szelektív forgalmazási rendszernek a kiskereskedőként működő tagjai által új — személygépkocsitól különböző — gépjárműveknek vagy könnyű haszongépjárműveknek a végfelhasználók részére történő aktív vagy passzív eladásának korlátozása, a szállító azon lehetőségének sérelme nélkül, hogy megtiltsa a rendszer bármely tagjának a nem megengedett telephelyen való működést;

(Kizárólag új gépjárművek értékesítésére vonatkozó különösen súlyos korlátozások)

- f) a forgalmazó azon lehetőségének korlátozása, hogy a szerződés szerinti termékcsalád valamely modelljének megfelelő új gépjárművet adjon el;
- g) a forgalmazó azon lehetőségének korlátozása, hogy a javítási és karbantartási szolgáltatásokat szerződéses javítóműhelyeknek alvállalkozásba adja, nem érintve a szállító azon lehetőségét, hogy a forgalmazótól megkövetelje, hogy az adott szerződéses javítóműhely vagy javítóműhelyek nevét és címét a végfelhasználó részére az adásvételi szerződés megkötése előtt adja ki, és — amennyiben ezek a szerződéses javítóműhelyek nem az értékesítési hely közelében találhatók — tudassa a végfelhasználóval, hogy az adott javítóműhely vagy javítóműhelyek milyen távolságra találhatók az értékesítési helytől; ezek a kötelezettségek azonban csak abban az esetben szabhatók ki, ha hasonló kötelezettségeket szabnak ki azokra a forgalmazókra is, akiknek a saját javítóműhelye nem az értékesítési hely területén található;

(Kizárólag a javítási vagy karbantartási szolgáltatások és a tartalék alkatrészek értékesítésére vonatkozó különösen súlyos korlátozások)

- h) a szerződéses javítóműhely azon lehetőségének korlátozása, hogy tevékenységét javítási és karbantartási szolgáltatások nyújtására és tartalék alkatrészek forgalmazására korlátozza;
- i) a szelektív forgalmazási rendszer tagjai által a gépjárművek alkatrészeinek olyan független javítóműhelyek részére történő értékesítésének korlátozása, amelyek ezeket az alkatrészeket gépjármű javításához vagy karbantartásához használják fel;
- j) az eredeti tartalék alkatrészek vagy az ennek megfelelő minőségű tartalék alkatrészek, javítószerszámok vagy diagnosztikai ill. egyéb berendezések szállítói és a gépjárműgyártó közötti megállapodás szerinti korlátozás, amely a szállító azon lehetőségét korlátozza, hogy ezeket a termékeket vagy szolgáltatásokat szerződéses vagy független forgalmazóknak, illetve szerződéses vagy független javítóműhelyeknek vagy végfelhasználóknak értékesítse;
- k) a forgalmazó vagy szerződéses javítóműhely azon lehetőségének korlátozása, hogy eredeti tartalék alkatrészeket vagy ennek megfelelő minőségű tartalék alkatrészeket

egy általa választott harmadik vállalkozástól szerezzen be, és ezeket a gépjárművek javításához vagy karbantartásához felhasználja, nem érintve az új gépjármű szállítójának azt a lehetőségét, hogy előírja az általa szállított eredeti tartalék alkatrészek felhasználását a jóállás alapján végzett munkához, az ingyenes szervizhez és a járművisszahívással kapcsolatos munkákhoz;

1) az alkatrészeket a gépjármű első összeszereléséhez felhasználó gépjárműgyártó és ezen elemek szállítójának megállapodása szerinti korlátozás, amely szerint az utóbbi korlátozott lehetőséggel rendelkezik arra, hogy a leszállított alkatrészeken vagy tartalék alkatrészeken ténylegesen és könnyen látható módon helyezhesse el védjegyét vagy logóját.

(2) A mentességet nem lehet alkalmazni, amennyiben a gépjármű-szállító megtagadja a független szereplőktől a gépjárművek javításához és karbantartásához vagy környezetvédelmi intézkedések végrehajtásához szükséges műszaki információkhoz, diagnosztikai és egyéb berendezésekhez és szerszámokhoz való hozzáférést, beleértve minden ide tartozó szoftvert és képzést.

Az ilyen jellegű hozzáférésnek tartalmaznia kell különösen a gépjármű elektronikus vezérlő és diagnosztikai rendszerének, e rendszereknek a szállító szokásos eljárásainak megfelelő programjainak, a javítási és képzési utasításoknak, valamint a diagnosztikai és szervizeszközök és berendezések használatához szükséges információk korlátlan használatát.

A független szereplők számára a hozzáférést megkülönböztetésmentesen, haladéktalanul és arányosan kell biztosítani, és az információkat használható formában kell nyújtani. Amennyiben az adott tételt szellemi tulajdonjog védi vagy know-how-nak minősül, a hozzáférés visszaélészerűen nem korlátozható.

E bekezdés alkalmazásában „független szereplő” az a vállalkozás, amely közvetlenül vagy közvetve részt vesz a gépjárművek javításában vagy karbantartásában, különösen a független javítóműhelyek, a javításhoz szükséges berendezések vagy szerszámok gyártói, a tartalék alkatrészek független forgalmazói, a műszaki információk kiadói, az autóklubok, az országúti segélyszolgálatok, az ellenőrzési és tesztelési szolgáltatásokat nyújtó szereplők és a javítóműhelyeknek képzést nyújtó szereplők.

*5. cikk***Különleges feltételek**

(1) Az új gépjárművek, a javítási és karbantartási szolgáltatások vagy a tartalék alkatrészek értékesítése tekintetében a mentességet nem lehet alkalmazni a vertikális megállapodásokban foglalt, következő kötelezettségek esetében:

- a) bármely közvetlen vagy közvetett versenytilalmi kötelezettség;
- b) bármely közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amely korlátozza a szerződéses javítóműhely azon lehetőségét, hogy javítási és karbantartási szolgáltatásokat nyújtson a versenytárs szállítóktól származó járművekre;
- c) bármely közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a forgalmazási rendszer tagjai meghatározott versenytárs szállítóktól származó gépjárműveket vagy alkatrészeket nem adhatnak el, vagy meghatározott versenytárs szállítóktól származó gépjárművek esetében nem nyújthatnak javítási és karbantartási szolgáltatásokat;
- d) bármely közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a forgalmazó vagy a szerződéses javítóműhely a megállapodás felmondása után nem gyárthat, vásárolhat, értékesíthet vagy viszonteladhat gépjárműveket, illetve nem nyújthat javítási vagy karbantartási szolgáltatásokat.

(2) Az új gépjárművek értékesítése tekintetében a mentességet nem lehet alkalmazni a vertikális megállapodásokban foglalt, következő kötelezettségek esetében:

- a) bármely közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a kiskereskedő nem értékesíthet a szerződés szerinti áruval vagy az ennek megfelelő árukkal kapcsolatos lízingszolgáltatásokat;

- b) egy szelektív forgalmazási rendszerben működő, személygépkocsikkal vagy könnyű haszongépjárművekkel foglalkozó forgalmazó bármely közvetlen vagy közvetett kötelezettsége, amely korlátozza azon lehetőségét, hogy a közös piacon, ahol szelektív forgalmazás történik, egyéb helyszíneken további értékesítési vagy átadási helyeket hozzon létre.
- (3) A javítási és karbantartási szolgáltatások vagy a tartalék alkatrészek értékesítése tekintetében a mentességet nem lehet alkalmazni a szerződéses javítóműhelynek a telephelyével kapcsolatos közvetlen vagy közvetett kötelezettsége esetében, ahol szelektív forgalmazás folyik.

6. cikk

A rendelet által nyújtott kedvezmények visszavonása

- (1) A Bizottság a 19/65/EGK rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében visszavonhatja az e rendelet által biztosított kedvezményt, ha egy adott esetben azt állapítja meg, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó vertikális megállapodásoknak mégis a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésében megállapított feltételekkel összeegyeztethetetlen hatásai vannak, különösen:
- a) ha az érintett piacra való bejutást vagy az adott piacon folyó versenyt a versenytárs szállítók vagy vevők által végrehajtott, hasonló vertikális korlátozások párhuzamos hálózatainak halmozott hatása jelentősen korlátozza, vagy
- b) ha a verseny olyan piacon korlátozott, amelyen az egyik szállító nincs kitéve egyéb szállítókkal folyó tényleges versenynek, vagy
- c) ha a szerződés szerinti termékek vagy az ennek megfelelő termékek árai vagy szállítási feltételei jelentősen különböznek a földrajzi piacok között, vagy
- d) ha egy földrajzi piacon belül diszkriminatív árakat vagy értékesítési feltételeket alkalmaznak.

(2) Amennyiben adott esetben a mentesség hatálya alá tartozó vertikális megállapodásoknak egy tagállam területén vagy annak az elkülönült földrajzi piac minden tulajdonságával rendelkező részén a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésében megállapított feltételekkel összeegyeztethetetlen hatásai vannak, az adott tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága az (1) bekezdésben meghatározott feltételekkel azonos feltételek mellett az adott terület tekintetében visszavonhatja az e rendelet által biztosított kedvezményt.

7. cikk

A rendelet alkalmazásának mellőzése

(1) A 19/65/EGK rendelet 1a. cikke értelmében a Bizottság rendeletben kijelentheti, hogy — amennyiben a hasonló vertikális korlátozások párhuzamos hálózatai az érintett piac 50%-ánál nagyobb területre terjednek ki — e rendeletet nem lehet alkalmazni az arra a piacra vonatkozó, meghatározott korlátozásokat tartalmazó vertikális megállapodásokra.

(2) Az (1) bekezdés szerinti rendeletet legkorábban az elfogadását követő egy év elteltével lehet alkalmazni.

8. cikk

A piaci részesedés kiszámítása

(1) Az e rendeletben meghatározott piaci részesedés kiszámítása a következőképpen történik:

a) új gépjárművek forgalmazása esetén a szállító által eladott szerződés szerinti áruk és ennek megfelelő áruk mennyisége alapján, a szállító által eladott egyéb árukkal együtt, amelyeket a vevők a termékek jellemzői, ára vagy rendeltetése alapján egymással felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tekintenek;

- b) alkatrészek forgalmazása esetén a szállító által eladott szerződés szerinti és egyéb áruk értéke alapján, a szállító által eladott egyéb árukkal együtt, amelyeket a vevők a termékek jellemzői, ára vagy rendeltetése alapján egymással felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tekintenek;
- c) javítási és karbantartási szolgáltatások nyújtása esetén a szállító forgalmazási hálózatának tagjai által eladott, szerződés szerinti szolgáltatások értéke alapján, a vevő által a szolgáltatások jellemzői, ára vagy rendeltetése alapján egymással felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tekintett, a fenti tagok által eladott egyéb szolgáltatásokkal együtt.

Amennyiben az e számítások elvégzéséhez szükséges mennyiségi adatok nem állnak rendelkezésre, az értékre vonatkozó adatok használhatók, vagy fordítva. Amennyiben az ilyen jellegű információ nem hozzáférhető, más megbízható piaci információkra alapozott becsléseket lehet felhasználni. A 3. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában a piaci részesedés kiszámításához a piaci vételi volument, illetve a piaci vételi értéket vagy ezek becsült értékét lehet felhasználni.

(2) Az e rendeletben meghatározott 30%-os és 40%-os piaci részesedési küszöbök alkalmazása céljából a következő szabályokat kell figyelembe venni:

- a) a piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani;
- b) a piaci részesedés magában foglalja az értékesítés céljából az integrált forgalmazóknak leszállított bármely árut vagy szolgáltatást;
- c) amennyiben a piaci részesedés kezdetben nem haladja meg a 30%-ot, illetve a 40%-ot, de később e szint fölé emelkedik, anélkül, hogy a 35%-ot, illetve a 45%-ot meghaladná, a mentességet a 30%, illetve 40%-os piaci részesedési küszöbérték első alkalommal történő átlépésének éve utáni két egymást követő naptári évben továbbra is alkalmazni kell;
- d) amennyiben a piaci részesedés kezdetben nem haladja meg a 30%-ot, illetve a 40%-ot, de később 35% illetve a 45% fölé emelkedik, a mentességet a 35%-os, illetve 40%-os

szint első alkalommal történő átlépésének évét követő egy naptári évig továbbra is alkalmazni kell;

- e) a c) és a d) pontban foglalt kedvezményeket nem lehet úgy kombinálni, hogy azok meghaladják a két naptári éves időtartamot.

9. cikk

A forgalom kiszámítása

(1) A 2. cikk (2) bekezdése a) pontjában, illetve a 2. cikk (3) bekezdése a) pontjában említett teljes éves üzleti forgalom kiszámítása céljából össze kell adni a vertikális megállapodás érintett részes fele által a megelőző pénzügyi év során elért üzleti forgalom értékét és a kapcsolatos vállalkozásai által elért üzleti forgalom értékét, valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében, az adók és az egyéb díjak nélkül. E célból nem lehet figyelembe venni a vertikális megállapodásban részes fél és kapcsolatos vállalkozásai közötti, illetőleg a kapcsolatos vállalkozásai közötti ügyleteket.

(2) A mentességet továbbra is alkalmazni kell, ha bármely két egymást követő pénzügyi év során a teljes éves üzleti forgalom küszöbértékét legfeljebb 10%-kal haladják meg.

10. cikk

Átmeneti időszak

A 81. cikk (1) bekezdésében megállapított tilalom nem alkalmazható a 2002. október 1. és 2003. szeptember 30. közötti időszakban a 2002. szeptember 30-án már hatályban lévő azon megállapodások tekintetében, amelyek nem teljesítik az e rendeletben előírt mentességi feltételeket, viszont teljesítik az 1475/95/EK rendeletben előírt mentességi feltételeket.

11. cikk

Ellenőrzés és értékelési jelentés

- (1) A Bizottság rendszeresen ellenőrzi e rendelet alkalmazását, különösen a következőkre gyakorolt hatásának tekintetében:
- a) a közös piacon, vagy annak adott részein a gépjármű kiskereskedelemben és vevőszolgálatban folyó verseny;
 - b) a gépjármű-forgalmazás szerkezete és összefonódásának szintje, és a versenyre gyakorolt hatásaik.
- (2) A Bizottság legkésőbb 2008. május 31-ig jelentést készít e rendeletről, különös tekintettel a 81. cikk (3) bekezdésében megállapított feltételekre.

12. cikk

Hatálybalépés és hatályvesztés

- (1) E rendelet 2002. október 1-jén lép hatályba.
- (2) Az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontját 2005. október 1-jétől kell alkalmazni.
- (3) Ez a rendelet 2010. május 31-én hatályát veszti.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2002. július 31-én.

a Bizottság részéről

Mario MONTI

a Bizottság tagja
